

Skatteutskottets betänkande

1982/83:20

om ändring i lagen mot skatteflykt, m. m. (prop. 1982/83:84)

Propositionen

Regeringen (budgetdepartementet) föreslår i proposition 1982/83:84 att riksdagen antar vid propositionen fogade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1980:865) mot skatteflykt,
2. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
3. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt.

I propositionen föreslås till att börja med en utvidgning av skatteflyktsklausulens tillämpningsområde. Den nuvarande klausulen tar sikte på en begränsad del av skatteflyktsområdet, nämligen fall där en skattskyldig vid genomförandet av ekonomiska affärer skaffar sig av lagstiftaren inte avsedda skatteförmåner genom att använda ett förfarande som från kommersiella och liknande synpunkter är en omväg. Enligt förslaget skall det bli möjligt att tillämpa klausulen också i andra fall av skatteflykt, t. ex. när den skattskyldige genomför transaktioner uteslutande för att erhålla inte avsedda skatteförmåner.

Skattsedel för preliminär A-skatt kan f. n. i princip bara utfärdas för den som har arbetsanställning. Propositionen innehåller ett förslag som gör det möjligt att utfärda A-skattsedel också för s. k. enmansföretagare, som driver verksamhet av det slag som avses i den nyligen antagna lagen om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar. Genom anknytningen till denna lag kommer varje enmansföretagare som tilldelas A-skattsedel att få betala sin preliminära skatt genom skatteavdrag på i huvudsak samma sätt som en arbetstagare.

Vidare föreslås att preskriptionstiden vid betalningsbrott enligt uppbördslagen förlängs till fem år. Slutligen föreslås en ändring i reglerna om återbetalning av mervärdeskatt. F. n. får endast obetald mervärdeskatt och restavgift som belöper på denna räknas av vid återbetalning av överskjutande ingående mervärdeskatt. Enligt förslaget skall också vissa andra skatter och avgifter räknas av innan återbetalning sker.

Lagförslagen har följande lydelse.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1980:865) mot skatteflykt

Härigenom föreskrivs att 2 och 3 §§ lagen (1980:865) mot skatteflykt skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Vid taxeringen skall hänsyn ej tas till rättshandling som har företagits av den skattskyldige eller av juridisk person, vars inkomst helt eller delvis beskattas hos den skattskyldige, om rättshandlingen är led i ett förfarande som innebär att skattebestämmelse kringgås.

Ett förfarande skall anses innebära att skattebestämmelse kringgås om

1. förfarandet, med hänsyn till det ekonomiska resultat som – bortsett från beskattningen – har uppnåtts genom förfarandet, framstår som en omväg i förhållande till det närmast till hands liggande förfarandet,

2. förfarandet medför en icke oväsentlig skatteförmån som med hänsyn till omständigheterna kan antas ha utgjort det avgörande skälet för förfarandet och

3. en taxering på grundval av förfarandet klart skulle strida mot grunderna för bestämmelsen i fråga eller för de bestämmelser som skulle tillämpas om förfarandet lades till grund för taxeringen.

Om 2 § tillämpas skall taxeringen ske som om den skattskyldige hade valt det närmast till hands liggande förfarande som avses i 2 § andra stycket 1. Om en sådan grund för taxeringen skulle leda till oskäligt resultat, skall taxeringen bestämmas till skäligt belopp.

Föreslagen lydelse

2 §

Vid taxeringen skall hänsyn ej tas till rättshandling som har företagits av den skattskyldige eller av juridisk person, vars inkomst helt eller delvis beskattas hos den skattskyldige, om

1. rättshandlingen, ensam eller tillsammans med annan rättshandling i vilken den skattskyldige eller den juridiska personen direkt eller indirekt medverkat, ingår i ett förfarande som medför en inte oväsentlig skatteförmån för den skattskyldige,

2. skatteförmånen med hänsyn till omständigheterna kan antas ha utgjort det huvudsakliga skälet för förfarandet och

3. en taxering på grundval av förfarandet skulle strida mot lagstiftningens grunder.

3 §

Om 2 § tillämpas skall taxeringen bestämmas som om rättshandlingen inte hade företagits. Framstår förfarandet med hänsyn till det ekonomiska resultatet – bortsett från skatteförmånen – som en omväg i förhållande till det närmast till hands liggande förfarandet, skall taxeringen i stället ske som om den skattskyldige hade valt det förfarandet. Om de nu angivna grunderna för taxeringen

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

*inte kan tillämpas eller skulle leda till
oskäligt resultat, skall taxeringen
bestämmas till skäligt belopp.*

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1983 och tillämpas på rättshandlingar
som företagits under tiden den 1 mars 1983 – den 31 december 1985.

2 Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Härigenom föreskrivs att 3 § 2 mom. och 81 § uppbördslagen (1953:272)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

2 mom.² Preliminär skatt utgår såsom preliminär A-skatt eller preliminär B-skatt.

1. *Preliminär A-skatt* skall med de undantag, som framgår av vad nedan i detta moment och i 10 § sägs, utgöras för sådan inkomst av tjänst, vilken helt eller delvis utgår i penningar och vilken hänför sig till den skattskyldiges huvudsakliga arbetsanställning eller eljest utgör hans huvudsakliga inkomst av tjänst. För inkomst av sådan huvudsaklig arbetsanställning hos fysisk person eller dödsbo, som är avsedd att vara kortare tid än en vecka, skall dock preliminär A-skatt erläggas endast om vad som utbetalats utgör utgift i en av arbetsgivaren bedriven rörelse.

Med tjänst likställes i denna lag rätt till pension, livränta, som utgår på grund av sjuk-, olycksfalls- eller skadeförsäkring eller annorledes än på grund av försäkring, ersättning, som i annan form än livränta utgår på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring, tagen i samband med tjänst, samt undantagsförmåner ävensom sådant periodiskt understöd eller sådan därmed jämförlig periodisk intäkt, varför givaren enligt 22, 25 eller 29 § kommunalskattelagen är berättigad till avdrag.

Preliminär A-skatt skall utgå enligt skattetabell, som avses i 4 §, eller enligt de grunder som angivas i 7, 12 eller 40 §. Beträffande preliminär A-skatt för inkomst som avses under 1 andra stycket eller punkt 12 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen må regeringen föreskriva särskild beräkningsgrund. För enskilda fall må lokal skattemyndighet föreskriva särskild beräkningsgrund, exempelvis att skatten skall beräknas å viss del av inkomsten eller å inkomsten minskad med visst belopp eller att skatten skall utgå med särskilt angiven procent av inkomsten.

Preliminär A-skatt skall utgå enligt skattetabell, som avses i 4 §, eller enligt de grunder som angivas i 7 eller 40 §. Beträffande preliminär A-skatt för inkomst som avses under 1 andra stycket eller punkt 12 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen må regeringen föreskriva särskild beräkningsgrund. För enskilda fall må lokal skattemyndighet föreskriva särskild beräkningsgrund, exempelvis att skatten skall beräknas å viss del av inkomsten eller å inkomsten minskad med visst belopp eller att skatten skall utgå med särskilt angiven procent av inkomsten.

Är den, som åtnjuter ovan avsedd inkomst av tjänst, skattskyldig jämväl för annan inkomst, för garantibelopp för fastighet eller för förmögenhet må lokal skattemyndighet, då särskilda skäl därtill föranleda, föreskriva att preliminär A-skatt skall erläggas jämväl för sistnämnda inkomst eller för

¹ Lagen omtryckt 1972:75.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771.

² Senaste lydelse 1974:771.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

garantibeloppet eller förmögenheten. Därvid skall den skattskyldiges preliminära skatt beräknas antingen till viss procent av den huvudsakliga inkomsten av tjänst eller enligt skattetabell å nämnda inkomst ökad med visst belopp eller ock utgå med visst belopp utöver vad i skattetabellen angives för den huvudsakliga inkomsten av tjänst.

Är i fall varom i föregående stycke sägs inkomsten vid sidan av den huvudsakliga inkomsten av tjänst betydande i förhållande till denna eller föreligga eljest särskilda omständigheter, må lokal skattemyndighet föreskriva, att preliminär B-skatt skall erläggas i stället för preliminär A-skatt.

Öretal som uppkommer vid beräkning av skatteavdrag skall jämnas till närmast högre hela kronor.

2. *Preliminär B-skatt* skall för inkomståret *utgöras* av skattskyldig, som *icke har att erlägga* preliminär A-skatt enligt 1, *samt utgå* för inkomster från den skattskyldiges samtliga förvärvskällor *och* för garantibelopp för fastighet *ävensom* för förmögenhet. Preliminär B-skatt skall *utgå* enligt särskild debitering.

2. *Preliminär B-skatt* skall för inkomståret *betalas* av skattskyldig, som *inte skall betala* preliminär A-skatt enligt 1. *Preliminär B-skatt skall betalas* för inkomster från den skattskyldiges samtliga förvärvskällor *samt* för garantibelopp för fastighet *och* för förmögenhet. Preliminär B-skatt skall *betalas* enligt särskild debitering.

Den lokala skattemyndigheten får besluta att fysisk person, som har inkomst av sådan uppdragsverksamhet som avses i 4 § lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, skall betala preliminär A-skatt i stället för preliminär B-skatt. Ett sådant beslut får meddelas om den för inkomståret beräknade slutliga skatten kan antas till huvudsaklig del bli betald genom avdrag för skatt.

81 §

Arbetsgivare som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet åsidosätter skyldighet att inbetala skatt som innehållits för annan dömes till böter eller, om gärningen rör betydande belopp eller annan försvårande omständighet föreligger, till fängelse i högst ett år.

I ringa fall dömes ej till ansvar enligt första stycket.

Utan hinder av 35 kap. 1 § brottsbalken får påföljd för brott enligt denna paragraf ådömas, om den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom fem år från brottet.

Denna lag träder i kraft

såvitt gäller 3 § 2 mom. två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på

den har kommit ut från trycket i Svensk författningssamling och såvitt gäller 81 § den 1 april 1983.

Bestämmelsen i 81 § tredje stycket tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet, om inte möjligheten att ådöma påföljd har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt

Härigenom föreskrivs att 49 § lagen (1968:430) om mervärdeskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

49 §

Överstiger ingående avdragsgill skatt enligt deklaration den utgående skatten, återbetalar länsstyrelsen det överskjutande beloppet i den mån kvittning icke skett enligt 17 § sjunde stycket.

Överstiger skatt som skattskyldig betalat för viss redovisningsperiod skatt som fastställts eller anses fastställd, återbetalar länsstyrelsen det överskjutande beloppet.

Den som i annat fall får nedsättning i eller befrielse från skatt som avkrävt honom, återfår av länsstyrelsen vad han betalat för mycket.

Vid återbetalning av överskjutande ingående skatt som den skattskyldige är berättigad att återfå enligt första stycket får endast restförd mervärdeskatt och därå belöpande restavgift avräknas.

Står den skattskyldige i skuld för mervärdeskatt, har han vid återbetalning enligt första, andra eller tredje stycket rätt att återfå bara vad som överstiger skulden och avgifter som belöper på denna. Vad som har sagts nu gäller också när den skattskyldige befinns ha till betalning förfallen skuld som avser

1. skatt enligt uppbördslagen (1953:272).

2. arbetsgivaravgift enligt lagen (1981:691) om socialavgifter eller

3. avgift enligt lagen (1982:423) om allmän löneavgift.

Fordran på överskjutande ingående skatt får ej särskilt överlåtas eller utmätas.

I övrigt gäller uppbördslagens (1953:272) bestämmelser om restitution av skatt i tillämpliga delar beträffande återbetalning av mervärdeskatt.

I övrigt gäller uppbördslagens bestämmelser om restitution av skatt i tillämpliga delar beträffande återbetalning av mervärdeskatt.

Denna lag träder i kraft tre veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har kommit ut från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Lagen omtryckt 1979:304.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:885.

Motionerna

Motioner med anledning av propositionen

1982/83:2205 av Ulf Adelsohn m. fl (m)

I motionen yrkas att riksdagen avslår regeringens proposition såvitt avser ändring i lagen mot skatteflykt.

1982/83:2206 av Nic Grönvall (m)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer om ändring i uppbörslagen med syfte att förenkla uppbördsförfarandet för enmansföretagare i enlighet med vad som anförts i motionen.

1982/83:2207 av Stig Josefson (c) och Ingemar Hallenius (c)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar avslå propositionen i vad gäller möjlighet för lokal skattemyndighet att för fysisk person besluta om A-skatt i stället för B-skatt.

1982/83:2208 av Stig Josefson m. fl (c)

I motionen yrkas att riksdagen avslår propositionen i vad avser förslaget om ändring av lagen (1980:865) mot skatteflykt.

1982/83:2209 av Björn Molin m. fl (fp) I motionen yrkas att riksdagen avslår förslaget till ändring av lagen (1980:865) mot skatteflykt.

1982/83:2210 av Knut Wachtmeister m. fl. (m)

I motionen yrkas

1. att riksdagen avslår den del av propositionen som gäller tillägg till 3 § 2 mom. uppbördslagen,

2. att riksdagen avslår den del av propositionen som gäller tillägg till 49 § lagen om mervärdeskatt.

1982/83:2211 av Lars Werner m. fl. (vpk)

I motionen yrkas

1. att riksdagen antar de i propositionen framlagda lagförslagen med följande ändringar och tillägg:

a) Lagen (1980:865) mot skatteflykt

Nuvarande lydelse

Denna lag gäller i fråga om beskattning till kommunal inkomstskatt, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningskatt och ersättningsskatt.

Motionärernas förslag

1 §

Med skatt avses i denna lag sådan skatt eller avgift som anges i 1 § skattebrottslagen (1971:69) och med skattskyldig den som skall erlägga sådan skatt eller avgift.

Nuvarande lydelse.

Motionärernas förslag

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1983 och tillämpas på rättshandlingar som företagits under tiden den 1 mars 1983 – den 31 december 1985.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1983. Lagen äger ej tillämpning på rättshandlingar som företagits före ikraftträdandet.

b. Uppbördslagen (1953:272)

49 §

2 mom. Skattskyldig må – – – – eller besvären.

4) om kvarstående eller tillkommande skatt har påförts på grund av att 3 § lagen (1980:865) mot skatteflykt har tillämpats: till belopp som betingas av vad som sålunda påförts.

Anstånd enligt – – – – – behörigen erläggas.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1983 och tillämpas på förhållanden som hänför sig till tiden efter ikraftträdandet.

c. Taxeringslagen (1956:623)

67 §

Omräkning av inkomst på grund av 43 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) eller taxering till kommunal inkomstskatt på grund av 57 § 3 mom. samma lag får inte verkställas av taxeringsnämnd. Anser nämnden att sådan åtgärd bör vidtas skall skriftlig anmälan härom göras hos skattechefen. Denne får göra framställning i frågan hos länsrätten. I förekommande fall skall han överlämna anmälan till allmänna ombudet för mellankommunala mål för framställning hos den mellankommunala skatterätten och samtidigt underrätta skattechefen i annat län, där den skattskyldige taxerats till kommunal inkomstskatt. Vad nu sagts gäller också i fråga om tillämpning av lagen (1980:865) mot skatteflykt.

Omräkning av inkomst på grund av 43 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) eller taxering till kommunal inkomstskatt på grund av 57 § 3 mom. samma lag får inte verkställas av taxeringsnämnd. Anser nämnden att sådan åtgärd bör vidtas skall skriftlig anmälan härom göras hos skattechefen. Denne får göra framställning i frågan hos länsrätten. I förekommande fall skall han överlämna anmälan till allmänna ombudet för mellankommunala mål för framställning hos den mellankommunala skatterätten och samtidigt underrätta skattechefen i annat län, där den skattskyldige taxerats till kommunal inkomstskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1983 och tillämpas på förhållanden som hänför sig till tiden efter ikraftträdandet.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande skatteflyktskommission.

Motion vid allmänna motionstiden

1982/83:1606 av Lars Werner m. fl. (vpk)

I motionen, som hänvisar till motion 1605, yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen sagts om översyn av möjligheterna till förmögenhetsöverföringar i avsikt att kringgå regler inom skatte- och näringsområdena,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen sagts om skatteflykt och skattefusk och en för detta särskild kommission,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen sagts om skärpta regler om mantalsskrivning i annat land.

Utskottet

Inledning

Propositionen innehåller förslag om en utvidgning av skatteflyktsklausulens tillämpningsområde och av avräkningsmöjligheterna vid återbetalning av mervärdesskatt. I propositionen föreslås också att lokal skattemyndighet under vissa förutsättningar skall ha rätt besluta att fysisk person med inkomst av uppdragsverksamhet skall betala preliminär A-skatt i stället för preliminär B-skatt och att preskriptionstiden vid betalningsbrott enligt uppbördslagen (UBL) förlängs från två till fem år.

Skatteflyktsklausulen

Riksdagen antog hösten 1980 bestämmelser om en generalklausul mot skatteflykt. Klausulens tillämpningsområde är begränsat till sådana skatteflyktsförfaranden som innebär att den skattskyldige kringgår en skattebestämmelse. För att ett förfarande skall anses innebära att en skattebestämmelse kringgås skall tre förutsättningar vara uppfyllda.

För det första skall förfarandet, med hänsyn till det ekonomiska resultat som – bortsett från beskattningen – har uppnåtts genom förfarandet, framstå som en omväg i förhållande till det närmast till hands liggande förfarandet.

För det andra skall förfarandet för den skattskyldige ha medfört en inte oväsentlig skatteförmån, och denna förmån skall kunna antas ha utgjort det avgörande skälet för valet av förfarande.

För det tredje skall en taxering på grundval av förfarandet klart strida mot grunderna för den bestämmelse som kringgåts eller för de bestämmelser som skulle tillämpas om det av den skattskyldige valda förfarandet lades till grund för taxeringen.

Med rättshandling som har företagits av den skattskyldige skall likställas rättshandling som företagits av juridisk person vars inkomst helt eller delvis

beskattas hos den skattskyldige.

Om en skattskyldig på förhand vill få klarhet i om ett visst förfarande omfattas av skatteflyktsklausulen eller inte har han möjlighet att erhålla förhandsbesked.

Frågor som gäller tillämpning av klausulen prövas i första instans av länsrätt. Vidare gäller att anstånd alltid kan medges med inbetalning av skatt som påförts med stöd av klausulen.

Lagstiftningen är tidsbegränsad och gäller i fråga om rättshandlingar som företas under åren 1981–1985. Den skall mot slutet av femårsperioden utvärderas från rättssäkerhetssynpunkt och därvid kunna omprövas på nytt.

Genom förslaget i propositionen utvidgas skatteflyktsklausulens tillämpningsområde till att omfatta också andra förfaranden än de egentliga kringgåendefallen. Departementschefen framhåller i propositionen att skatteflyktsklausulen – för att tillgodose rimliga effektivitetskrav – bör utformas så att den omfattar också sådana förfaranden som tillkommit i syfte att uppnå en skatteförmån, oavsett om dessa utgör omvägsförfaranden eller ej. Som förutsättning bör dock gälla att förfarandet medfört en inte oväsentlig skatteförmån, att denna förmån kan antas ha utgjort det huvudsakliga skälet för förfarandet och att en taxering på grundval av förfarandet skulle strida mot lagstiftningens grunder. Förslaget till författningstext har utformats i enlighet härmed. Bestämmelserna i övrigt har lämnats i huvudsak oförändrade.

I motionerna 2205 av Ulf Adelsohn m. fl. (m), 2208 av Stig Josefson m. fl. (c) och 2209 av Björn Molin m. fl. (fp) yrkas avslag på propositionen i denna del. M-motionärerna kritiserar förslaget främst från rättssäkerhetssynpunkt och menar att den omständigheten att generalklausulen med den föreslagna utformningen kommer att sakna ett eget materiellt innehåll öppnar vägar för godtycke och rättsmissbruk. Också i motion 2209 kritiseras bristen på konkretion i förslaget, något som enligt motionärernas mening kommer att medföra att de skattskyldiga inte kan förutse när ett förfarande är av den beskaffenheten att det bör omfattas av generalklausulen. Motionärerna bakom motion 2208 slutligen pekar på att lagstiftningen om skatteflyktsklausul enligt riksdagens beslut 1980 är tidsbegränsad till fem år och att den mot slutet av femårsperioden skall utvärderas från rättssäkerhetssynpunkt och därvid kunna omprövas på nytt. Mot den bakgrunden finner motionärerna det olyckligt att redan nu ändra bestämmelserna och de menar att uttalandena i propositionen inte ger stöd för att en sådan ändring skulle behövas.

En allmän skatteflyktsklausul måste enligt utskottets mening vara så utformad att elementära rättssäkerhetskrav inte äventyras. Samtidigt bör den, inte minst av rättviseskäl och av hänsyn till de lojala skattebetalarna, kunna tillgodose någorlunda rimliga effektivitetskrav. En förutsättning härför torde vara att man inte ger bestämmelserna en alltför snäv avfattning och ett alltför exakt innehåll och därigenom minskar skattedomstolarnas

möjligheter till analog lagtillämpning. Med en sådan utformning av klausulen är risken enligt utskottets mening betydande för att skatteflyktsklausulen – liksom speciallagstiftningen på området – kommer att kunna kringgås. Utskottet anser det inte heller lämpligt att styra utvecklingen genom att i förarbeten ge detaljerade anvisningar om klausulens tillämplighet i olika situationer. Det bör vara skattedomstolarnas sak att i varje särskilt fall pröva om ett visst förfarande är förenligt med eller strider mot grunderna för de aktuella bestämmelserna.

Utskottet är väl medvetet om svårigheterna att utforma en klausul som tillgodoser rimliga effektivitetskrav utan att äventyra rättssäkerheten. Som klausulen nu är utformad torde den emellertid – och det bestyrks f. ö. av den praktiska tillämpningen¹ – i allför hög grad begränsa möjligheterna att ingripa mot skatteflykt.

Det förslag som nu förelagts riksdagen överensstämmer i huvudsak med ett förslag till allmän skatteflyktsklausul som en expertgrupp inom företags-skatteberedningen lade fram redan 1975 och som fick ett positivt mottagande av en majoritet bland remissinstanserna. Såvitt utskottet kan bedöma ger förslaget genom sin generellare utformning skattedomstolarna större möjligheter än den nu gällande klausulen att ingripa mot klara fall av kringgående utan att för den skull göra avkall på rättssäkerheten. Utskottet vill särskilt understryka att ett förfarande, för att omfattas av klausulen, måste ha berett den skattskyldige en icke oväsentlig skatteförmån och att denna förmån på sannolika grunder skall kunna antas ha utgjort det huvudsakliga skälet för det valda förfarandet. Som ett ytterligare villkor för tillämpningen av klausulen krävs att en taxering på grundval av förfarandet skulle strida mot lagstiftningens grunder. Detta innebär att det förmånliga skatteresultatet skall ha uppnåtts genom ett förfarande som står i strid antingen med uttryckliga uttalanden av de lagstiftande instanserna eller med uppläggnings- och utformningen av ett visst i det enskilda fallet aktuellt avsnitt av skattelagstiftningen. I kringgåendefallen kommer prövningen – liksom hittills – att göras med ledning av grunderna för inte bara de regler som formellt sett är tillämpliga utan också de regler som har kringgåtts. I de fall en skatteförmån inte varit avsedd av lagstiftaren utan tvärtom måste anses strida mot vad denne förutsatt eller menat kan man enligt utskottets mening inte resa några befogade invändningar mot att skatteförmånen vägras.

Med den utformning klausulen fått i propositionen har man enligt utskottets mening begränsat dess tillämpning till i huvudsak sådana fall där den skattskyldige bör vara väl medveten om att skattemyndigheterna kan

¹ Sedan lagen mot skatteflykt började tillämpas har ca 70 ansökningar om förhandsbesked i ärenden rörande skatteflykt getts in till riksskatteverkets rättsnämnd. Av dessa har tio återkallats. Av 25 hittills avgjorda ärenden har klausulen av en majoritet inom nämnden ansetts tillämplig i fyra, medan en minoritet ansett klausulen tillämplig i ett fall.

komma att ifrågasätta giltigheten av ett visst förfarande. Utskottet finner med hänsyn härtill de i moderatmotionen uttalade farhågorna för att lagstiftningen skulle äventyra rättssäkerhetsintressen överdrivna. Förslaget i propositionen innebär att frågor om skatteflyktsklausulen och dess tillämpning även i fortsättningen och i varje fall tills vidare skall prövas av länsrätt som första instans och att skattskyldiga – liksom nu – skall ha möjlighet att erhålla förhandsbesked i frågor som gäller klausulen och dess tillämpning. Härigenom och genom möjligheterna att erhålla anstånd med inbetalning av skatt som påförts med stöd av klausulen tillvaratas de skattskyldigas intressen samtidigt som reglerna möjliggör en någorlunda smidig tillämpning.

Utskottet vill inte bestrida att den föreslagna lagstiftningen kan leda till vissa svårigheter i den praktiska tillämpningen när det gäller de fall då ett förfarande inte uteslutande är inriktat på att uppnå ej avsedda fördelar vid beskattningen utan där skattesyttet också är förenat med kommersiella eller privatekonomiska intressen. Svårigheterna sammanhänger bl. a. med att prövningen skall ske med utgångspunkt i en skattskyldigs avsikter med ett visst förfarande. Som lagrådet framhållit – och departementschefen har i allt väsentligt anslutit sig till lagrådets uttalanden om innebörden av klausulens rekvisit – bör bedömningar av den här arten göras med varsamhet. För att skatteförmånen skall anses som det huvudsakliga skälet till förfarandet torde böra fordras att förfarandet helt eller i viktiga delar framstår som praktiskt taget meningslöst, om man bortser från skatteförmånen.

Av det anförda framgår att utskottet anser att skatteflyktsklausulen, rätt tillämpad, inte kommer att leda till effekter av den art som anges i motionerna 2205 och 2209. Med hänsyn härtill och då, såvitt utskottet kan bedöma, de nya bestämmelserna bör ge skattemyndigheterna större möjligheter än de nu gällande att med bibehållet rättsskydd för de lojala skattebetalarna mera effektivt ingripa mot dem som vill undvika att ta på sig sin del av den samlade skattebördan tillstyrker utskottet de föreslagna ändringarna av skatteflyktsklausulen. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till de i motionerna 2205, 2208 och 2209 framställda yrkandena om avslag på propositionen i denna del.

Vpk har i två särskilda motioner, 1606 från den allmänna motionstiden i år och 2211, begärt ytterligare skärpningar av skatteflyktsklausulen. Yrkandena i 2211 går längre än de i 1606, varför sistnämnda motion i denna del kan anses ha förfallit. Motionärerna vill att klausulen skall omfatta alla skatter och avgifter och att dess tillämplighet i tiden skall vara obegränsad. De anser också att möjligheterna till anstånd med erläggande av skatt i de fall klausulen tillämpas bör undanröjas.

Genom vad utskottet tidigare anfört anser utskottet sig ha i huvudsak besvarat också dessa yrkanden i motionerna 1606 och 2211. Utskottet har av särskilda, tidigare redovisade skäl ansett sig böra förorda en utvidgning av de rekvisit som skall gälla för tillämpningen av klausulen. Frågan huruvida andra ändringar bör vidtas i bestämmelserna bör enligt utskottets mening

anstå i avvaktan på den avviserade utvärderingen av lagstiftningen. Utskottet avstyrker följaktligen motionerna 1606 och 2211 såvitt nu är i fråga.

Det i motionerna framförda yrkandet om en särskild skatteflyktskommission får enligt utskottets mening anses tillgodosett genom den särskilda kommission mot ekonomisk brottslighet som tillsatts enligt regeringsbeslut i november 1982 och som har till uppgift att bl. a. lägga fram förslag till effektivisering av myndighetskontrollen på olika områden – bl. a. inom taxerings- och uppbördsverksamheten. Även detta yrkande avstyrks därför av utskottet.

I motion 1606 har vpk tagit upp också frågan om den form av skatteflykt som sker genom att en skattskyldig låter mantalsskriva sig utomlands.

Enligt vad utskottet erfarit har denna fråga uppmärksammats inom regeringkansliet. Regeringen har enligt uppgift för avsikt att låta verkställa en genomgripande översyn av kyrkobokförings- och mantalsskrivningsreglerna, bl. a. i syfte att försvåra möjligheterna att genom missbruk av dessa regler nå skattefördelar som inte varit avsedda av lagstiftaren. Detta yrkande i motionen är således redan tillgodosett, och utskottet avstyrker därför motionen även i denna del.

Vad slutligen angår den i motion 1606 aktualiserade frågan om översyn av möjligheterna till förmögenhetsöverföringar i avsikt att kringgå regler inom skatte- och näringsområdena faller även den inom utredningsuppdraget för den nyligen tillsatta kommissionen mot ekonomisk brottslighet. Vidare kommer utredningen om säkerhetsåtgärder m. m. i skatteprocessen att lägga fram förslag i syfte att motverka att det aktiebolagsrättsliga regelsystemet utnyttjas för överföring mellan bolag i syfte att undgå ansvar för ett företags skatteskulder. Slutligen har lagutskottet i betänkande LU 1982/83:16 begärt en övergripande utredning av frågan om betalningsansvaret för en juridisk persons skulder. Även det nu aktuella yrkandet i vpk-motionen 1606 får härmed anses tillgodosett, varför utskottet avstyrker bifall till motionen också i denna del.

Skatteavdrag på vissa rörelseinkomster

I propositionen föreslås att den lokala skattemyndigheten skall kunna besluta att företagare under vissa förutsättningar skall betala preliminär A-skatt i stället för B-skatt. Förslaget gäller i fråga om fysiska personer som har sådan inkomst av uppdragsverksamhet som avses i den nyligen antagna lagen om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar (AUL). Innebörden är att varje enmansföretagare som tilldelas A-skattesedel kommer att få betala sin preliminärskatt genom skatteavdrag i den utsträckning som framgår av AUL.

I motionerna 2207 av Stig Josefson (c) och Ingemar Hallenius (c) samt 2210 av Knut Wachtmeister m. fl. (m) yrkas avslag på propositionen i denna del. I den förstnämnda motionen instämmer motionärerna i syftet att förbättra

skatteuppbörden. De framhåller dock att regler i denna riktning förutsätter att det finns ett rimligt underlag på vilket skatten kan beräknas och ifrågasätter om reglerna blir praktiskt användbara. Knut Wachtmeister m. fl. hänvisar till den kritik som redan har riktats mot reglerna i AUL och anför att man bör avvakta riksskatteverkets överväganden om skatteavdrag på biinkomster och erfarenheterna av AUL:s tillämpning innan ytterligare lagstiftningsåtgärder vidtas.

Som framhålls i propositionen är de nuvarande föreskifterna om A-skatt alltför formellt anknutna till inkomstslaget tjänst. Dessa regler har därmed öppnat vägar för avtalskonstruktioner som leder till att många uppdragstagare får betala B-skatt även om de i praktiken arbetar under samma förhållanden som en arbetstagare. Det aktuella förslaget syftar till att begränsa de problem med skatteundandraganden som förekommer inom dessa grupper. Avsikten är att de nya reglerna skall tillämpas i fråga om skattskyldiga som visat sig vara misskötsamma när det gäller redovisning eller betalning av skatt och att systemet därutöver endast skall komma till användning i fråga om svårkontrollerbara branscher.

Bestämmelserna i AUL innebär att uppdragsgivare i vissa fall är skyldiga att göra avdrag med 50 % av ersättningen till vissa uppdragstagare. I ersättningen räknas inte in vad som utgör betalning för material o. d. Om det är troligt att preliminärskatten därmed blir för hög får den lokala skattemyndigheten besluta att avdraget får underlåtas eller göras efter en lägre procentsats.

Med anledning av vad som anförs i motion 2207 vill utskottet framhålla att beslut om A-skatt i stället för B-skatt enligt de nu föreslagna reglerna inte skall kunna meddelas generellt utan måste grunda sig på en bedömning i varje särskilt fall. Om det i ärendet framgår att uppdragstagaren har väsentliga kostnader som inte regelmässigt debiteras särskilt bör den lokala skattemyndigheten ta ställning till i vilken utsträckning detta bör inverka på avdragsskyldigheten. Beslutet om övergång till A-skatt bör i sådana fall regelmässigt innehålla uppgift om efter vilken procentsats avdrag skall göras. Detta innebär t. ex. att en åkare även vid den preliminärbeskattning som nu införs skall kunna tillgodoföra sig avdrag för kostnader av olika slag, såsom driftkostnader och avskrivningskostnader för bil o. d.

Förslaget i propositionen överensstämmer väl med uppbördsreglerna i övrigt och torde enligt utskottets uppfattning kunna bidra till vissa förbättringar av uppbörden och skattekontrollen. Eftersom sådana förbättringar bör genomföras snarast möjligt tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionerna 2207 och 2210, sistnämnda motion i denna del.

De förenklingar i uppbördsförfarandet som Nic Grönvall (m) föreslår i motion 2206 går ut på att vissa småföretagare om de så önskar skall få betala preliminärskatt i form av en klumpsumma och att den lokala skattemyndigheten sedan skall fördela beloppet på egenavgifter, mervärdeskatt och inkomstskatt.

Med anledning av vad som anförs i motionen bör framhållas att vissa tvingande moment i preliminärskattereglerna knappast kan undvikas om man för flertalet skattskyldiga vill få en godtagbar överensstämmelse mellan preliminär och slutlig skatt. Utskottet vill erinra om att uppbördsförfarandet under en följd av år varit föremål för en fortlöpande översyn och att en rad förenklingar också har genomförts på senare tid. Utskottet utgår från att regeringen även i fortsättningen kommer att i möjligaste mån tillgodose rimliga krav på förenklingar och finner att någon åtgärd med anledning av motionen inte kan anses påkallad. Utskottet avstyrker således motion 2206.

Kvittning vid återbetalning av mervärdesskatt

Redovisning för mervärdesskatt lämnas löpande för bestämda redovisningsperioder (vanligen om två månader) på grundval av deklaration som skall ges in till länsstyrelsen, i regel senast den 5 i andra månaden efter redovisningsperiodens utgång. Vid redovisningen får den skattskyldige dra av ingående skatt. Vad den skattskyldige har att betala är alltså det belopp varmed den utgående skatten överstiger den ingående skatten under varje redovisningsperiod.

Om den ingående skatten för en viss redovisningsperiod överstiger den utgående skatten för samma period, får en skattskyldig, som redovisar olika verksamheter var för sig, kvitta sådan överskjutande ingående skatt i en verksamhet mot utgående skatt i en annan verksamhet.

Endast restförd mervärdesskatt och därpå belöpande restavgift får avräknas vid återbetalning av överskjutande ingående mervärdesskatt enligt deklaration. Fordran på sådan överskjutande ingående mervärdesskatt får inte heller särskilt överlätas eller utmätas.

Som ett första steg och i avvaktan på de vidare övervägandena om en generell avräkningsrätt på skatte- och avgiftsområdet föreslås i propositionen en utvidgning av rätten till avräkning vid återbetalning av mervärdesskatt. Förslaget innebär att en skattskyldig vid restitution av mervärdesskatt har rätt att återfå bara vad som överstiger hans mervärdesskatteskuld och därpå belöpande avgifter. Vid återbetalningen får också avräknas andra skatter och avgifter som är förfallna till betalning vid restitutionstillfället.

Knut Wachtmeister m.fl. (m) yrkar i motion 2210 avslag på propositionen också i denna del. Motionärerna finner det anmärkningsvärt att förslaget inte remissbehandlats och pekar på att staten genom den föreslagna utvidgningen av kvittningsrätten kommer att otillbörligt gynnas på andra fordringsägares bekostnad.

Under senare år har åtskilliga insatser gjorts för att förbättra och effektivisera skatteindrivningen. Trots detta har det sammanlagda beloppet att indriva i fråga om skatter och avgifter ökat markant. Mot den bakgrunden måste det - som finansministern framhåller - anses angeläget att uppbörden

och redovisningen av skatter och allmänna avgifter ytterligare förbättras.

De skäl som tidigare motiverat förbud mot överlåtelse och utmätning av fordran på överskjutande ingående mervärdeskatt har enligt utskottets mening numera i huvudsak förfallit. Arbetstagares fordran mot arbetsgivare garanteras nämligen numera i huvudsak av staten enligt lagen om statlig lönegaranti vid konkurs. Vidare kan påpekas att fordringar på skatter och allmänna avgifter sedan den 1 januari 1976 har bättre allmän förmånsrätt än arbetstagares fordringar på lön m.m.

Med det anförda tillstyrker utskottet bifall till propositionen. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till motion 2210 även i denna del.

Mot de delar av propositionen som utskottet inte tagit upp till särskild behandling har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *skatteflyktsklausulen*
att riksdagen med bifall till proposition 1982/83:84 och med avslag på motionerna 1982/83:2205, 1982/83:2208, 1982/83:2209, 1982/83:2211 yrkande 1 och 1982/83:1606 yrkande 2 i motsvarande del antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1980:865) mot skatteflykt,
2. beträffande *skatteflyktskommission*
att riksdagen avslår motion 1982/83:1606 yrkande 2 i motsvarande del och 1982/83:2211 yrkande 2,
3. beträffande *förmögenhetsöverföringar i vissa fall*
att riksdagen avslår motion 1982/83:1606 yrkande 1,
4. beträffande *skärpta regler i fråga om mantalsskrivning i annat land*
att riksdagen avslår motion 1982/83:1606 yrkande 3,
5. beträffande *skatteavdrag på vissa rörelseinkomster*
att riksdagen med bifall till propositionen och med avslag på motionerna 1982/83:2207 och 1982/83:2210 yrkande 1 antar den i propositionen föreslagna lydelsen av 3 § uppbördslagen (1953:272),
6. beträffande *"B 2-skattsedel" i vissa fall*
att riksdagen avslår motion 1982/83:2206,
7. beträffande *preskription vid betalningsbrott enligt uppbördslagen*
att riksdagen med bifall till propositionen antar den i propositionen föreslagna lydelsen av 81 § uppbördslagen (1953:272),

8. beträffande *uppbördslagen i övrigt*
att riksdagen antar de delar av det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i uppbördslagen (1953:272) som inte behandlats under 5 och 7 ovan,
9. beträffande *kvittning vid återbetalning av mervärdeskatt*
att riksdagen med bifall till propositionen och med avslag på motion 1982/83:2210 yrkande 2 antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt.

Stockholm den 10 februari 1983

På skatteutskottets vägnar
ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Rune Carlstein (s), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m)*, Ingemar Hallenius (c)*, Bo Forslund (s), Egon Jacobsson (s), Karl Björzén (m), Björn Molin (fp), Anita Johansson (s), Anna Lindh (s) och Erkki Tammenoksa (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer

Skatteflyktsklausulen (mom. 1)

1. Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Karl Björzén (m) och Björn Molin (fp) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 11 med "En allmän" och slutar på s. 14 med "också i denna del" bort ha följande lydelse:

Förslaget i propositionen överensstämmer i huvudsak med ett förslag som lades fram 1975 av en expertgrupp inom företagsskatteberedningen. Förslaget bemöttes från många håll mycket kritiskt vid remissbehandlingen. Vad kritikerna främst vände sig mot var bristen på konkretion i författnings-texten och svårigheten för att inte säga omöjligheten att i enskilda fall förutse i vad mån en transaktion eller ett förfarande omfattades av klausulen. Det var med ledning av denna kritik som de nu gällande bestämmelserna utarbetades. Dessa har, såvitt utskottet kan bedöma, den obestridliga fördelen att de som villkor för en tillämpning av klausulen ställer det absoluta

kravet att den skattskyldige skall ha använt sig av ett förfarande som i varje särskilt fall framstår som onormalt eller konstlat med hänsyn till det ekonomiska resultat som – bortsett från beskattningen – har uppnåtts med förfarandet. Skattemyndigheterna har genom detta "omvägsrekvisit" möjlighet att pröva vad som i en given situation för en utomstående betraktare framstår som ett normalt handlingssätt för att uppnå ett skatteresultat.

I förslaget har omvägsrekvisitet tagits bort. Varje förfarande skall – oavsett om det inneburit ett kringgående eller ej – kunna medföra att klausulen blir tillämplig. Prövningen begränsas i huvudsak till att avse den skattskyldiges avsikt med ett visst förfarande. Har det huvudsakliga syftet varit att vinna fördelar vid beskattningen blir klausulen tillämplig om förfarandet står i strid med vad lagstiftaren förutsatt eller menat. En bestämmelse av den här arten leder till stor osäkerhet hos såväl de skattskyldiga som de tillämpande myndigheterna. Från rättssäkerhetssynpunkt finner utskottet en sådan utformning av författningstext oacceptabel.

Finansministern tycks mena att vad som brukar kallas skatteplanering – dvs. när man minskar skatten genom ett förfarande som är uttryckligen eller underförstått accepterat av lagstiftaren – skall falla utanför tillämpningsområdet för klausulen. Han nämner som exempel på motsatsen till skatteplanering sådana fall där hela handlandet framstår som meningslöst om det inte vore för skatteförmånen och menar att det i skatteflyktsfallen ofta är så att den skattskyldige använder sig av ett normalt handlingssätt med hänsyn till det ekonomiska resultatet men ändå uppnår inte avsedda skatteförmåner.

Utskottet finner det för sin del tveksamt om ett handlingssätt som med hänsyn till det ekonomiska resultatet är normalt skall kunna bedömas som meningslöst. I vart fall måste, såvitt utskottet kan bedöma, skattemyndigheterna ställas inför utomordentligt svåra bedömningsfrågor när det gäller att skilja mellan skatteflykt och skatteplanering.

Sammantaget innebär det framlagda lagförslaget avgörande förändringar av den omsorgsfullt avvägda balansen mellan statens skatteflyktsbekämpning och den enskildes rättssäkerhet. De grundläggande principer och bedömningar som ligger bakom den nuvarande klausulen avskaffas genom förslaget.

Som lagrådet anför saknas erfarenheter som tyder på, att den nuvarande regeln, som antogs för två år sedan, inte skulle tillgodose sitt syfte. Anmärkningsvärt i sammanhanget är att de konkreta förfaranden som anges som angelägna att komma åt med den nya generalklausulen, redan genom specialreglering är förbjudna. Några exempel på i dag tillåtna förfaranden som blir otillåtna genom den föreslagna skatteflyktsklausulen ges över huvud taget inte. Regeringen lämnar alltså inte någon egentlig ledning om vilka skatteflyktsfall man egentligen tänker sig att den utvidgade generalklausulen skall kunna användas mot, medan man lämnar en långtgående osäkerhet i fråga om vilka situationer den möjligen kan komma att tillämpas på.

Lagrådet har också uttalat att lagen om skatteflykt med hänsyn till sin

allmänt hållna karaktär helst bör ges en kontinuerlig tillämpning genom förhandsbesked och domstolsavgöranden och att det från den synpunkten är olägligt att redan nu göra ändringar i lagen. Utskottet delar denna uppfattning och finner det anmärkningsvärt att regeringen ansett det nödvändigt att, innan lagen hunnit utvärderas, vidta ändringar vilkas effekter från rättssäkerhetssynpunkt är oacceptabla och vars konsekvenser även i övrigt är svåra att överblicka.

Utskottet avstyrker följaktligen propositionen. Utskottets ställningstagande innebär bifall till motionerna 2205, 2208 och 2210 men avslag på motion 1606 och 2211 i denna del. De frågor om en särskild skatteflyktskommission, om skärpning av reglerna för mantalsskrivning utomlands och om förmögenhetsöverföringar mellan bolag i vissa fall som aktualiserats i motion 1606 är numera föremål för uppmärksamhet i särskild ordning. Utskottet avstyrker därför dessa yrkanden i motionen.

dels att utskottet under mom. 1 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionerna 1982/83:2205, 1982/83:2208 och 1982/83:2209 samt med avslag på motionerna 1982/83:1606 yrkande 2 i motsvarande del och 1982/83:2211 yrkande 1 avslår proposition 1982/83:84 i motsvarande del.

Skatteavdrag på vissa rörelseinkomster (mom. 5)

2. Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Karl Björzén (m) och Björn Molin anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 15 som börjar med "Som framhålls" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening förutsätter ett sådant system som föreslås i propositionen att det finns ett rimligt underlag på vilket skatten kan betalas. Någon redovisning eller exemplifiering av hur de nya reglerna skall tillämpas i den delen har emellertid inte givits. Utskottet instämmer i motionärernas uppfattning att reglerna därför inte blir praktiskt användbara. Med hänsyn till rimliga krav på en rättvis och likformig tillämpning skulle de lokala skattemyndigheterna ställas inför alltför stora svårigheter vid bedömningen av frågan om en person skall tilldelas preliminär A-skatt istället för B-skatt.

Inom riksskatteverket övervägs f. n. möjligheterna att inom UBL:s ram utvidga källskattesystemet så att arbetsgivarna blir skyldiga att göra preliminärskatteavdrag också för arbetstagare för vilka de inte är huvudarbetsgivare.

Med hänsyn härtill och till vad utskottet i övrigt anfört är utskottet inte berett att nu biträda förslaget i propositionen.

Med det anförda tillstyrker utskottet motion 2207 och 2210 yrkande 1 och avstyrker propositionen i denna del.

dels att utskottet under mom. 5 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionerna 1982/83:2207 och 1982/83:2210 yrkande 1 avslår propositionen i vad avser ändrad lydelse av 3 § uppbördslagen (1953:272).

Kvittning vid återbetalning av mervärdeskatt (mom. 9)

3. Knut Wachtmeister, förste vice talmannen Ingegerd Troedsson, Bo Lundgren och Karl Björzén (alla m) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 16 med "Under senare" och slutar på s. 17 med "denna del", bort ha följande lydelse:

Särskilt kännbara kan de nya kvittningsreglerna bli för övriga återbetalningsberättigade fordringsägare om vederbörande företagare kommer på obestånd. De skäl som tidigare motiverat förbud mot överlåtelse och utmätning av fordran på överskjutande ingående mervärdeskatt kvarstår enligt utskottets mening utom när det gäller arbetstagares fordran mot arbetsgivare. Denna fordran garanteras som bekant numera i huvudsak av staten enligt lagen om statlig lönegaranti vid konkurs.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att staten inte otillbörligt bör gynnas på vissa andra fordringsägars bekostnad och tillstyrker med det sagda motion 2210 yrkande 2. Utskottet avstyrker således propositionen i motsvarande del.

dels att utskottet under mom. 9 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1982/83:2210 yrkande 2 avslår det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt.

Särskilda yttranden

Skatteflyktsklausulen (mom. 1)

1. Knut Wachtmeister, förste vice talmannen Ingegerd Troedsson, Bo Lundgren och Karl Björzén (alla m) anför:

Under utskottsarbetets gång krävde vi att den del av propositionen som gäller skatteflyktsklausulen skulle remitteras till konstitutionsutskottet för att bl. a få klarlagt om förslaget till skatteflyktsklausul är förenligt med grundlagen.

En remittering vägrades emellertid vilket vi betraktar som ytterst anmärkningsvärt i all synnerhet som något skäl för denna vägran inte förebars.

Skatteavdrag för vissa rörelseinkomster (mom. 5).

2. Knut Wachtmeister, förste vice talmannen Ingegerd Troedsson, Bo Lundgren och Karl Björzén (alla m) anför:

I motion 2206 av Nic Grönvall (m) föreslås en del ändringar i uppbörds-lagen som syftar till att förenkla uppbördsförfarandet. Vi fann förslaget intressant och föreslog att riksskatteverket och riksförsäkringsverket skulle beredas tillfälle att yttra sig över motionen. Även detta avslogs av utskottet utan motivering vilket vi finner anmärkningsvärt.